

ovirala sprehajanja. Vsi drevoredi so bili prosti, le vhode v javna poslopja je zastražila. Bila je razpostavljena policija na konjih in peš in tudi več policijskih uradnikov je bilo na mestu.

Ker so delavci lepo redno se sprehajali, je policija le gledala. Promet se nikjer ni motil, četudi ni bilo nobenih rediteljev. Ženske in dekleta so imele rudeče jopiče. Moški so imeli široke klobuke, rudeče ovratnice, prsne bucike z delavskim grbom, Lassalove in Marksove bucike. Jeden moški se je sprehajal s kazenskim zakonikom pod pazduho. Člani dunajskega delavskega bicikliškega kluba so se v velikem številu vozili po Ringu. Vsi delavci in delavke imeli so na prsih pripete rudeče klinčke ali pa rudeče umetne cvetlice. Opazilo se ni nič, da bi se delavci kaj ločili po poslu, vse je bilo pomešano. Le kovinski delavci so skupno prišli, ker so poprej imeli neki shod, a tudi ti so se hitro razdelili mej druge.

Ob enajsti uri, kakor je bilo po delavskih listih nasvetovano, se je pa spraznil Ring. Delavci so mirno razšli se na razne strani, kakor so mirno bili prišli. Nekateri dunajski bogatini so pač bili nato nevoljni, da se niso mogli sprehajati sami po senčnih drevoredih, vkupe z delavci se pa niso marali, zato so pa največ ostali doma in z oken opazovali delavce. Kdor je to sprehajanje videl, mu je gotovo imponovalo že po svojem redu in dostojnosti.

Samomor na cesti v Budimpešti.

Veliko senzacijo je vzbudila v Budimpešti novica, da se je umoril husarski desetnik Ratky de Salamofa. Samomorilec je bil 1872. leta rojen kot sin generalnega majorja Aleksandra Ratkyja v Aradu. Bil je jedini otrok svojih starišev, ki so imeli pri Aradu veliko posestvo. Obiskoval je na Dunaji kadetno šolo, a je pri izpitu propal, potem so ga pa zaradi lahkomišljenega življenja prestavljali od polka do polka. Sedaj je služil pri 3 huzarskem polku in bi bil na prošnjo njegovega očeta kmalu smel napraviti častniški izpit.

Minoli teden v torek je ob desetih zvečer prišel Ratky z več prijatelji v Somossyjevo gostilno v Budimpešti in so začeli piti. Ratky je bil nenavadno vesel. To veselje je bilo tem večje, čim več je izpil. Naposled se je pa s svojimi tovarišimi sprl zaradi lepe pevke Amande. V to pevko je bil on že dolgo zaljubljen in je ž njo zapravil mnogo denarja. Sploh je bil znan po vseh budimpeštanskih kavarnah in gostilnah kot velik zapravljivec. Ljubezen lepe Amande do Ratkyja je pa v tej meri pojemale, v kakeršni meri je pohajal njegov denar. Začela je znanja z drugimi. To je pa Ratkyja jako žalostilo.

Ob jedni uri je poklical natararja, in mu dal tri srebrne ure, ker ni imel toliko, da bi plačal, kar so zapili. Poklical je fijakarja in ukazal, da ga pelje

v kavarno „Monopol“. Tukaj je iskal Ratky njegovo ljubico in jo res našel. Povabil jo je k sebi in je jel govoriti o njegovi ljubezni igrajoč se z revolverjem. Ljubica se je jela bati in je porabila prvo priliko, da mu je ušla.

Sedaj je naročil fijakarju naj ga pelje pred stanovanje ljubice njegove. Tukaj je fijakarja poslal k Amandi, da naj pride doli k njemu. Fijakar pa ni ničesa opravil. Sedaj je šel Ratky sam k svoji ljubici, a je našel stanovanje njeno zaprto. Sedaj se je peljal nazaj v kavarno Monopol, kjer se je pridružil Amandini prijateljici pevki Kovač. S to se je peljal v kavarno Somossyjevo, kjer sta nekaj pila, kar je on plačal s tem, da je prstane zastavil.

Potem je začel dvorjaniti blagajničarici Maurer, s katero se je ob petih zjutraj odpeljal v Budim na Leopoldijevo polje. Poprej si je izposodil od fijakarja dva goldinarja, dokler ne zmenja petdesetaka. Tu se je zabaval v gozdu z blagajničarico do osmih zjutraj. Sedaj sta se peljala na Andrassyjevo cesto, kjer je Maurer iz voza izstopila. Na to je Ratky ukazal, da naj ga pelje domu, kjer mu bode že plačal. Najedenkrat zasliši iz voza strel. Od strahu je fijakar skočil s kozla in videl z voza teči kri. Zlezal je zopet na kozla in peljal pred mestno glavarstvo 6. okraja. Tu so odprli voz in našli v njem huzarja s prestreljenim čelom še živega. V desni roki je držal revolver, katerega je zopet vzdignil. Revolver so mu hitro izvili. Takoj je prišel tudi zdravnik, a ni mogel več pomagati, kajti v tem je bil samomorilec že umrl. Ko se je konstatovalo kdo je, so vso stvar naznanili vojaškemu oblastvu.

Kako na Nemškem z jetniki postopajo.

Nemci kaj radi kritikujejo postopanje Rusov, posebno pa po svetu razupivajo rusko knuto in krutost, sami svoje pa ne vidijo ali nečejo videti.

Nek nemški list piše: „Kako po nemških ječah pri disciplinarnih kaznih rabijo knuto, to je neke vrste bič, poroča sotrudnik lista „Grenzbote“. Ta mož je po leti lanskega leta obiskal jetnišnico „R v P.“ te dve črke pa ne pomenijo drugi kraj kakor Ravitsch na Poznanskem. Ta jetnišnica je dala že nekaj povoda, da se je javnost ž njo pečala in je nekdo zagotavljal, da imajo tam poseben stroj za pretepanje. Nekaj urednikov listov so zaradi tega navajanja tudi obsodili, ker resnica v oči bode.

Toda čujmo kaj piše sotrudnik lista „Grenzbote“ o jetnišnici Ravitsch na Poznanskem, ker temu so dovolili vstopiti v neko posebno celico: „Razven bojazljivega pogleda in bledega obraza moža, sem opazil na njegovem vratu tudi znake davljenja in višnjevete ranjene proge na rokah za pestjo. Zunaj celice mi je vodja odgovoril na vprašanje, da je K. bil disciplinarno kaznovan, ker je poskušal pobegniti in

kasneje se hotel v celici obesiti, rane na rokah za pestjo pa ima od verig, katere mu vsak večer pritr-dijo in mu povsem niso primerne. K. je bil obsojen tudi, tako je vodja dalje pripovedoval po posvetovanji uradnika, pastorja in učitelja, da ima dobiti trideset udarcev; ko so odposlali višji oblasti poročilo o tej zadevi, mu je ta poleg prvih trideset udarcev še družih trideset pripoznala, torej skupaj šestdeset. Pre-tepava pa ljudi močan paznik s kavčukom, to je bič spleten iz pol drug meter dolzega in poldrugi centi-meter debelega usnja, ter ima kratek lesen držaj, ljudi pretepava seveda po zadnjem delu telesa in kako: Kaznjenca pritr-dijo z jermeni na takozvanega kozla za noge, roke in vrat in sicer napravi njegov život skoro popolen kolobar; poprej mora pa obleči tanke hlačice iz platna. Kozla pa lahko premikajo in je uporabljen za vsako višino jetnika in je pre-oblečen z usnjem. Ko izvršujejo kazen, se kaznjencu že pri petem udarcu kri pcedi... Mnogo sem čul in videl o tej „izobraževalnej“ metodi tega zavoda, toda dovolj mi je bilo, ko sem zagledal orodje za tr-pinčenje kakor kozla in bič, poželenje sem imel le do dobrega zraka in solčnega svita“.

Tako piše Nemeč in dokler ti sami svoje kru-tosti doma ne odpravijo, nimajo drugim narodom ni-česar predbacivati.

Mnogokrat se dandanes tudi čuje o velikem tr-pinčenju vojakov uprav na Nemškem, in temu pra-vijo disciplina. Ravno sedaj se poti po nepotrebnem na tisoče in tisoče mladih mož na velikih vajah, ko-liko jih bode zapalo smrti vsled nesreč, solnčarice, prehlajenja itd., se ne ve, in ne bode nihče zvedel in enako ne, koliko jih bode poškodovanih. Da, da nemški rajh je skovan s krvjo in železom, ter ga še dandanes kujejo in ga bodo še nekaj časa. Vsaj nemški pesnik Heine pravi, da nemški kužek mora biti prav dobro tepen. Nemci pač ne morajo dosti govoriti o njih „Freiheit“, veliko več pa o „Frechheit“.

— **Nesreča.** V Št. Juriji pri Celji se je ponesrečil pri popraviljanji nekega mostu ključar Josip Weber z Oger-skega. Poškodoval se je hudo na levi roki. Nesrečnika so od-peljali v bolnico.

— **Zgorela je** dvanajstletna Kamila Porer v Budim-pešti pri kodranji las. Po neprevidnosti prišla je preblizu špi-ritne svetilnice in se ji je vnela obleka.

— **Ločitev zakona.** Primicijalni konsistorij je te dni izrekel ločitev ogerskega deželno-brambnega ministra Fejervar-ryja. Za ločitev je prosila njegova žena. Kot uzrok za ločitev navaja konsistorij, da je grof Fejervary bil poslal v blaznico svojo soprogo, ki ni bila blazna. Trije zdravniki so na željo ministrovo njegovo ženo proglasili za blazno. Vsa stvar je jako kočljiva za ministra, ki je ob enem zdravnik

— **Sneg v septembru.** Zadnje dni v septembru je po galiških gorah padel debel sneg.

— **Poskus samomora mlade deklice.** Na Dunaji se je te dni ulegla na železnične šine 12letna šolarica Fran-čiška Bluzner, da bi jo vlak povozil. Čuvaj pa je preprečil njen namen. Povedala je, da se je hotela umoriti, ker stariši ž njo grdo ravnaajo.

— **Nesreča v rudniku.** V rudniku v Abrudbanyi na Sedmograškem se je udrlo več skal in ubilo dva delavca

— **Najden mrlič.** Blizu Nizze našli so grozno razme-sarjeno žensko truplo. Bilo je oblečeno samo v srajco iz ba-tista z dragocenimi čipkami. Tu je brez dvojbe kako hu-hodelstvo.

— **Ponarejalci kuponov.** Dunajska in budimpeštanska policija išče ponarejalce kuponov. Zadnji čas so po državnih blagajnicah dobili več ponarejenih kuponov. Jeden sam dan so izplačali na Dunaji 86 taci kuponov. Na Dunaji je s takimi kuponi največkrat prišla neka stara ženska Marija Herrn Du-najska policija je baje že toliko dognala, da so kuponi nare-jeni v Budimpešti

— **Samomor ruskega podpolkovnika.** V Parizu se je ustrelil ruski podpolkovnik Vasiljev. Povol samomoru je, da je bil zamotan v neko nihilistično zaroto.

— **Cesar — boter pruskega princa.** Na lovskem gradu Glienicke je bil te dni krst sina princa Friderika Leo-polda. Boterstvo je prevzel cesar Franc Josip, katerega je pri krstu zastopal generalni polkovnik pl. Loe. Krščeval je dvorni propovednik Dwyander. Krščeneč je dobil ime Franc Josip Ernest Paul Friderik Leopold

— **Samomor v kavarni.** Uradnik budimpeštanske borze Ivan Hirscher se je dne 26. t. m. v Operne kavarne stra-nišči ustrelil. V pismu, ki ga je pisal prijatelju prosi, da naj na vso moč skuša preprečiti, da bi zdravniki ne razparali njegovega trupla, kaj je povod njegovemu samomoru tega ne pove.

— **Napad na grofa Ita.** Japanskega ministerskega predsednika grofa Ita je nekdo napal. Napad se pa ni po-srečil in napadovalca so zaprli. Napadovalec je član družbe, ki ima namen delovati proti inozemcem. Z grofom Itom so mnogi Japonci nezadovoljni, ker je bil preveč prijenljiv pri sklepanji miru z Kitajci.

— **Ogenj v tovarni za vato.** Te dni je začelo goreti v neki tovarni za vato na Dunaji. Ogenj je napravil 20.000 gld. škode. Gasilcem se je posrečilo ogenj omejiti.

— **Samomor 73letnega starca.** Te dni se je na Du-naji obesil 73letni vpokojeni vratar najvišjega sodišča Konrad Kutra, ko je žena njegova šla kupovati na trg.

— **Ženska skočila čez brooklynski most v Ame-riki.** Dne 7. m. m. zjutraj ob 4. uri so potegnili iz East Riverja žensko napravljeno v trikot (tnak ali tesni lahki obleki), na prsih je imela ameriansko zastavo in pas za plavanje. Ženska je bila popolnoma omamljena in so jo prepeljali v bol-nišnico. Tam so zvedeli, da se piše Mc. Arthur, 27 let stara, mati treh otrok. Dejanje je izvršila, da bi laglje kaj prislu-žila v kakem muzeji, ker nje mož že dalj časa nič ne za-služi. Ko je okrevala so jo hoteli tožiti radi poskušane samomora, ali nje zagovornik je odbil zatožbo in zahteval, da jo oproste. Sodnik jej je pripoznal 5 dolarjev kazni, češ, ako prosta odide bodo ženske pričele skakati raz most. Pripoznano globo so takoj plačali. Časnikarjem je povedala, da ima že ponudbo za neki muzej. To je prva ženska, ki je skočila raz nad 200 čevljev visoki most.

— **Naselbina opustošena.** Griddley, naselbina v Coffe County v Ameriki broječa 400 prebivalcev, bila je po viharji popolnoma uničena. Kar ni razdejal vihar, je pa po-kočala voda, ker se je takoj nato oblak utrgal. Prebivalcev ni nobeden poškodovan

— **Nesreče na železnici v Ameriki.** Na progi Great Northern železnice, nedaleč od Melby v Ameriki, sta se dva vlaka zadela. Obe lokomotivi, vozovi za tovor in jeden voz za potnike so razbiti. Pet služabnikov železnice je na mestu mrtvih obležalo, pet osob pa je težko poškodovanih. — Osobni vlak Minneapolis, Sault St. Madie in Pacific železnice je dne 11. septembra ponesrečil na progi med Belgradom in Brostenom. Trije vozovi koncem vlaka so skočili raz tir in